

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 502/2019
22.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Јасмине Васовић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Пауна Јовановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бору 2К број 378/16 од 13.03.2018. године и Вишег суда у Зајечару 2Кж1 број 79/18 од 19.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 22. маја 2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Пауна Јовановића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Бору 2К број 378/16 од 13.03.2018. године и Вишег суда у Зајечару 2Кж1 број 79/18 од 19.03.2019. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Што је дана 10. августа 2016. године, путем штампе, на свом фејсбук профилу објавио: „Овде завршавају убијени пси у ЈКП Јутрос је ББ поубијала псе какве, које, агресивне или не, штенце, то ми не можемо сазнати...“ при чему је био свестан свог дела, његове забрањености и хтео његово извршење,

- чиме би окривљени АА извршио кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика.

Обавезује се приватна тужила ББ да окривљеном АА исплати трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће одлучити првостепени суд посебним решењем.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору 2К број 378/16 од 13.03.2018. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, за које дело је осуђен на новчану казну у износу од 10.000,00 динара. Истовремено је одређено да је окривљени дужан да изречену казну плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, те да уколико се иста не може наплатити, биће замењена казном затвора тако што ће се сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне рачунати као један дан казне затвора.

Истом пресудом, окривљени АА је обавезан да на име паушала плати износ од 8.000,00 динара, те да надокнади трошкове кривичног поступка приватној тужиљи ББ у укупном износу од 91.960,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудне наплате, а приватна тужиља ББ је ради остваривања имовинско-правног захтева упућена на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Зајечару 2Кж1 број 79/18 од 19.03.2019. године, поред осталог, одбијене су као неосноване жалба браниоца окривљеног АА – адвоката Пауна Јовановића и жалба пуномоћника приватног тужиоца ББ, адвоката Душана Краљевића, а пресуда Основног суда у Бору 2К број 378/16 од 13.03.2018. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Паун Јовановић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и због повреда закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за предметно кривично дело, те да приватну тужиљу обавезе да окривљеном надокнади трошкове кривичног поступка по основу заступања од стране браниоца, а све према Адвокатској тарифи.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев је основан.

Основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА истиче да је правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Наиме, из списка предмета произилази да је приватном тужбом приватне тужиље ББ од 09.11.2016. године, која је прецизирана на главном претресу одржаном дана 17.01.2018. године, окривљеном АА стављено на терет извршење кривичног дела увреде из члана 170. став 2. КЗ, које је учинио тако што је дана 10.

августа 2016. године, путем штампе, на свом фејсбук профилу објавио: „Овде завршавају убијени пси у ЈКП Јутрос је ББ поубијала псе какве, које, агресивне или не, штенце, то ми не можемо сазнати...“ при чему је био свестан свог дела, његове забрањености и хтео његово извршење.

Пресудом Основног суда у Бору 2К број 378/16 од 13.03.2018. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, које је према наводима изреке учињено тако што је „дана 10.08.2016. године у урачунљивом стању, у **намери да увреди приватну тужиљу** ББ на свом фејсбук профилу објавио: Овде завршавају убијени пси у ЈКП .. . Јутрос је ББ поубијала псе какве, које, агресивне или не, штенце, то ми не можемо сазнати... на који начин је окривљени свестан значаја изречених односно написаних речи увредио приватну тужиљу ББ“.

Из наведеног произилази да се чињенични опис дат у изреци правноснажне пресуде у битном разликује од оног наведеног у оптужном акту – приватној тужби, обзиром да је првостепени суд у изреци пресуде навео да је окривљени предметно кривично дело извршио „у урачунљивом стању, у **намери да увреди приватну тужиљу** ББ“ те да је објављујући изјаву на свом фејсбук профилу окривљени „свестан значаја изречених, односно написаних речи увредио приватну тужиљу ББ“, а што није било обухваћено приватном тужбом приватне тужиље.

Како, дакле, првостепени суд није остао у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, то је учињеним изменама прекорачио оптужбу, и то у погледу битног обележја кривичног дела у питању, то јест субјективног обележја тог дела умишљаја који суд у изреци означава као „намеру вређања“, чиме је побијану пресуду донео уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на шта се основано указује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Самим тим, основано се у поднетом захтеву указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП. Наиме, када је у питању кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, које је учињено путем штампе, радија, телевизије или сличних средстава, или на јавном скупу (у конкретном случају преко фејсбук профила), у ставу 4. истог члана предвиђено је да се неће казнити учинилац ако је излагање дато, поред осталог, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, ако се из начина изражавања или из других околности види да то није учинио у намери омаловажавања.

Дакле, одредбом става 4. члана 170. КЗ, предвиђен је основ искључења постојања наведеног кривичног дела. Кривично дело увреде неће постојати, уколико су кумулативно остварени објективни и субјективни услови, и то објективни – да је увредљива изјава дата, између осталог, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, а субјективни – да код оног чија изјава објективно представља увреду неког лица, односно повреду његове части, није постојала намера омаловажавања.

У конкретном случају, приватна тужба приватне тужиле не садржи законска обележја предметног кривичног дела, обзиром да је излагање окривљеног преко фејсбук странице учињено ради заштите животиња, при чему није дато у намери омаловажавања приватне тужиле, а код недостатака ових битних елемената предметног кривичног дела, нема ни кривичног дела увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ.

Наиме, приватном тужбом није стављено окривљеном на терет да је дело извршио у намери омаловажавања, па ни да је окривљени хтео да увреди приватну тужилу, што значи да дело које је окривљеном стављено на терет није кривично дело, јер не садржи субјективне елементе предметног кривичног дела. Ово битно обележје предметног кривичног дела утврђено је изреком правоснажне пресуде и представља прекорачење оптужбе. Дакле, како дело описано у приватној тужби не садржи субјективно обележје предметног кривичног дела, то у конкретном случају нема ни кривичног дела увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ.

Осим тога, јавне личности, као што је у конкретном случају приватна тужилца (која је руководилац односно одговорно лице у ЈКП ...), требало би да покажу већу толеранцију према критици изнетој у медијима, односно преко друштвених мрежа, чак и у ситуацији када та критика обухвата претеривања и провокације, будући да заштита части и угледа такве личности не може имати јачу правну заштиту од права на слободу изражавања гарантовану чланом 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. У прилог томе говори и пресуда Европског суда за људска права у предмету Лепојић против Србије, а у којој се констатује да слобода изражавања предвиђена чланом 10. представља један од суштинских темеља једног демократског друштва. У наведеној пресуди, суд је потврдио право да се саопштавају, у доброј намери, информације о питањима од јавног интереса, чак и када то подразумева штетне изјаве појединаца.

Стога су, и то првостепени суд оглашавајући окривљеног АА кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, а другостепени суд потврђивањем првостепене пресуде, учинили повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, што се основао истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног као основан и побијане правоснажне пресуде преиначио тако што је на основу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело ближе наведено у изреци ове пресуде.

Имајући у виду да је окривљени ослобођен од оптужбе, то је Врховни касациони суд на основу члана 265. став 3. ЗКП, обавезао приватну тужилу ББ да окривљеном АА плати трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини одлучити првостепени суд посебним решењем.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Снежана Меденица,с.р.**

**Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**